

Per Erik Tell
Börje Berglund

WHISKY BLUES

– hela historien om fat 1692

ULTIMA ESPERANZA BOOKS

KRIMINALROMAN

Del 1

Hämnden

*While sweet balmy sleep closed each eye in rest
And the chieftain he slumbered with peace in his breast
Never dreading the hour that fate seemed to show
That bloody and pale he should lie in Glencoe...*

Prolog

Inverriggan, Glencoe
13 februari 1692
En kolsvart morgon

Den kolsvarta morgonen den 13 februari 1692 svepte isande, byiga nordanvindar med ihållande blötsnö ned över de redan vitpudrade vintervilande ljunghedarna kring Glencoe.

Sedan en knapp vecka tillbaka hade klanhövdingen MacIan MacDonald av Inverriggan med god min och rikligt av mat och dryck underhållit ett 120 man starkt uppbåd under kapten Campbell of Glenlyons befäl.

Kvällen innan hade hövdingens söner ätit, druckit och i bästa samförstånd spelat kort med Glenlyon i värmen från sprakande eldstäder. Värden MacIan MacDonalds självklara gästfrihet innebar att han också hade bjudit in till middag följande dag. Kapten Campbell hade lika självklart och artigt tackat ja.

MacIan MacDonald sov gott också den natten.

Klockan fem på morgonen, långt före middagen var tänkt att serveras, skar genom snöstormen över Glencoe ropet:

– Eld och svärd!

En musköt-kula smällde med våldsam kraft in i och splittrade bröstbenet på MacIan MacDonald då han sömndrucken reste sig ur sängen för att ta emot sina morgontidiga besökare. Blodet sprutade över sovrummet och han föll död i armarna på sin hustru. Glenlyons soldater trängde in i rummet, slet kläderna av den chockade kvinnan, misshandlade och våldtog henne, och högg slutligen av hennes

fingrar för att komma åt ringarna innan de lämnade rummet där hon förblödde vid sidan av sin man.

En annan grupp trängde in i ett vakthus och sköt kallblodigt ned nio män som halvsovande hukade vid en eldstad. Ytterligare andra av Glenlyons män slet upp folk ur sina sängar, eller högg dem i bitar där de fortfarande sov.

Förvirrade av oväsendet och skrälet vaknade gården.

Husen plundrades och sattes i brand och boskapen släpptes vind för våg ut i den bitande vintermorgonen.

Eld och rök blandades med ångestladdade skrik, rosslingar och stön. Den tunga stanken av blod och död hetsade kapten Campbell of Glenlyons högländare till de mest vidriga dåd. Öron skars av med snabba svärdshugg innan de blodiga och öronlösa huvudena skildes från kropparna. Kvinnor skändades hänsynslöst för att därefter, utan minsta möjlighet att kunna försvara sig, sprättas upp av bajonetter.

Inga män under 70 år skulle skonas.

Allt som allt slaktades 38 av de tvåhundra personer som stod under MacIvan MacDonalds beskydd den 13 februari 1692. Resten, åldringar, kvinnor med dibarn vid bröstet och barn som plötsligt blivit föräldralösa, sökte desperata och illa klädda sin tillflykt i de snöklädda bergen, utsatta för kyla, vind och vilda djur. De hade ingenstans att ta vägen och många frös eller svalt ihjäl.

I slutet av 1691 hade kungen, William III, insett att det enda sättet att få slut på blodiga klanstrider och allehanda röverier i högländerna var att låta udda vara jämnt och utfärda en allmän amnesti.

MacDonalds och Campbells var två stora klaner. Båda hade etablerat sig som skickliga boskapstjuvar.

För att kunna åtnjuta amnestin måste emellertid alla klanhövdingar svära tro och lydnad mot kung William senast den 1 januari 1692. Gjorde man inte det kom man att betraktas som laglös.

MacIvan MacDonald var en av de sista sturiga klanhövdingarna att acceptera kungens utsträckta hand. På nyårsafton 1691 drog han mot Fort William för att svära in sig hos guvernören, överste Hill. Guvernören vägrade med hänvisning till att han inte hade de rätta befogenheterna.

I stället råddes MacDonald att fortsätta till Inverary och med ett

rekommendationsbrev på fickan till sir Colin Campbell of Ardinglass och en begäran om att denne skulle behandla MacDonald välvilligt och låta honom ta del av amnestin.

Efter flera dagars färd, över snöklädda toppar, nådde MacDonald Inverary, bara för att finna sir Colin frånvarande. I tre dagar väntade han på kungens representant, som först vägrade ta emot honom på grund av dennes senfärdighet, men sedan MacDonald hotat honom, utfärdade han amnestin.

När kapten Campbell of Glenlyon och hans män, i början av februari anlände till Glencoe, kände MacIan MacDonald sig trygg inför kungens män.

Han visste inte att hans dödsdom, undertecknad av kungens rådgivare, redan låg i fickan på Glenlyon.

Massakern vid Glencoe blev ett djupt och varigt sår i högländernas historia. Skulle meningsskiljaktigheter uppstå vid ett gästbud, tackar man för maten, lämnar platsen och återkommer senare för att göra upp.

En gäst överfaller inte sin värd. Kapten Campbell of Glenlyon följde order – inte sed.

2007

I

**Aberdeen
November 2007**

My name is Connery. Sean Connery. Duncan MacMillan tittade på sin Rolex där han satt längst fram utmed den bortre stenväggen, vinkelrätt mot både scenen och de församlade. Det var inte många sekunder efter det utannonserade klockslaget och han var mer än nöjd med uppslutningen. Rad efter rad med leende kostymklädda män, lika raka i ryggen som slipsen över det vita skjortbröset, oklanderliga frisyrer och kvinnor i blus och kjol eller byxdress. Sekreterare, fruar, älskarinnor. Jurister som företrädde någon grupp penningstarka som föredrog en obemärkt närvaro. Förväntningarna var högt uppskruvade och därför tog det en god stund innan sorlet lade sig.

Men det gjorde det.

Inte abrupt eller tvärt utan gradvis, när en efter en insåg att någonting var på väg att hända. Den sista rösten som onormalt högt skar genom den plötsligt etablerade tystnaden, tillhörde en man i en mörkblå kostym med svaga ränder på tredje raden. Föga fantasifullt men både handsytt och dyrt. Han såg sig förvirrat om med blossande kinder. Sedan vände han sig och stirrade fåraktigt rakt fram.

Duncan MacMillan log milt överseende mot honom, men kunde inte för sitt liv föreställa sig vem mannen var.

En nyfiken tystnad riktades mot scenen.

Den kände skådespelaren hade blivit gammal. Som en vän från ungdomen man häpet upptäcker har åldrats, trots att det bara är trettio år sedan man sågs. Håret var fortfarande fylligt, åtminstone

vid sidorna, tinningarnas grå började glida mot gammelmansvitt och ansiktet hade fårats och fångat in de världsberömda smilgroparna som kvinnor i decennier stått på öronen i. Men charmen fanns där. När han log mot publiken och tog tag i mikrofonen var det säkert mer än en i de täta raderna av stumma åhörare som inom sig viskade:

– My name is Bond. James Bond.

Det bubblade inom Duncan MacMillan. Idén att engagera sir Sean Connery att introducera auktionen var helt enkelt genial. Visst hade det kostat. Den äldre skådespelaren visste sitt värde. Men MacMillan förstod också att Connerys få minuter på scenen befäste hela tillställningens air av exklusivitet och att detta också skulle ge resultat. Pengar. Mer pengar än han hade kunnat hoppas på.

Tystnaden bröts och beundrande entusiastiska händer klappade, några jublade, och en ung man långt bak vågade sig till och med på en busvissling. Sean Connery log professionellt från scenen och Duncan MacMillan kände pulsen rusa, blev tårögd och fick svårt att andas. Den eufori han genomförs av hade han inte upplevt sedan, ja, han kunde inte minnas när. Han var absolut en känslomänniska. Sedan fick Sheila säga vad hon ville. Detta var hans livs höjdpunkt, crescendo på hans karriär, ett *all time high* för Pitlochry's stolthet, MacMillan Distillery Ltd, och samtidigt ett ögonblick han som ett dyrbart smycke skulle packa in i ett silverskrin med röd sammet och bevara i minnets allra intimaste vrå.

Man ska fånga de lyckliga ögonblicken just så här, tänkte han. Synen, dofterna, färgerna och ljuden. Videokameror, vanliga kameror och bandspelare hade förbjudits. Inte ens mobiltelefoner var tillåtna i auktionslokalen.

De båda vakterna från Hoff Security som stod invid pelarna vid entrén hade klara direktiv, men var också tillsagda att inte genera gästerna med näsvisa frågor eller ännu värre, någon form av kroppsbesiktning. Det handlade om förtroende, ett *gentleman's agreement*. Gästerna hade fått anteckna sitt namn och vem de representerade på en lista, samtidigt som de fått sitt specialtryckta nummerade kort. En rad olika nationaliteter blandades, med två gemensamma nämnare. De hade ofattbart mycket pengar. Och alla ville ha det Duncan MacMillan hade. Till synes bara en sliten och skavd tunna i ek, en *butt* på 500 liter, men innehållande världens mest eftertraktade whisky.

Den omsusade Fat 1692 stod uppallad på scenen, och Connery drog ett skämt om vem som egentligen var mest omtalad och berömd. Han eller fatet.

– Alla vet att vin och whisky bara blir bättre med åren. Det gäller även skådespelare. Och tro det eller ej, men jag är i alla fall femtio år äldre än den här ynglingen.

Connery klappade respektfullt på tunnan och log mot publiken.

– En sådan här har jag aldrig övernattat i, men skulle inte ha haft någonting emot det, log Sean Connery mot publiken innan han fortsatte:

– Ett av mina första jobb under kriget var nämligen i en liten likkistefabrik i Edinburgh, och för att spara busspengar så hände det både en och två gånger att jag gjorde det bekvämt för mig och övernattade i en rymlig kista. Så jag vet hur det kommer att bli en gång.

Åhörarna skrattade högt.

– Mina damer och herrar. Låt oss sätta i gång.

Applåderna följde Sean Connery de fem korta trappstegen ned från scenen. Duncan MacMillan reste sig hastigt, tog några snabba kliv över det nötta trägolvet, och mötte honom med utsträckta armar. En plats på första raden var reserverad och Connery slog sig ned invid en parant medelålders kvinna, med puffat hår och guld i örsnibbarna, som omedelbart lutade sig hemlighetsfullt mot honom, nuddade hans axel med fingertopparna, och viskade någonting.

Två män i mörka kostymer och en kvinna i svart kjol, svarta strumpor och en vit blus tog plats på podiet. Den äldre av männen gick fram till mikrofonen, de båda andra ställde sig avvaktande vid en pulpet i bakgrunden.

– Ladies and gentlemen. På MacMillan Distillery's vägnar har vi i McRoss, Bradley och Son fått förtroendet att verkställa denna den absolut främsta kvalitetsauktion som någonsin hållits i Aberdeen. Det är en stor ära för McRoss, Bradley och Son. Jag heter Ian Bradley och till vår hjälp finns miss Ada McRoss och mister Michael Bradley.

Han gjorde en snabb gest mot sina båda yngre kollegor som bugade lätt.

– Utropspriset på denna Fat 1692, all information om whiskyn finns i det prospekt som delades ut till deltagarna redan vid anmälan, utropspriset för denna världens förnämsta whisky, som fått ett världs-

rykte långt innan den tappats på flaska, utropspriset för denna *uisge beatha*, detta livets vatten som nått sin mognad under tjugo års lagring i ett ekfat med anor från 1880-talets Kentucky, utropspriset för 500 liter av denna gudagåva är blygsamma ...

Bradley gjorde en konstpaus för att höja spänningen.

– ... 1,2 miljoner pund!

Ingen i publiken blinkade ens.

– Mina damer och herrar. Låt mig förklara. 1,2 miljoner pund är ett löjligt pris som inte står i rimlig proportion till fatets och dess innehålls värde. Den samlade kunskap som MacMillan Distillery genom årtionden förvärvat och ständigt förfinat går över huvud taget inte att värdera. Varje fat som rullat ut till väntande lastbilar vid distributionskajen i Pitlochry representerar var för sig en ansevärd mängd nedärvd hantverksskicklighet som inte går att förvärva för pengar. Varje MacMillan, varje Stewart och Campbell ...

Duncan MacMillan stelnade till.

– ... varje skotte som stolt låtit sin yrkesskicklighet bli en del i Pitlochry's berömda whiskyproduktion tittar ned på oss från sin himmel tillsammans med *Gaedel Glas*, nickar och skålar. Vi gjorde det till slut. Vi gjorde världens förnämsta whisky.

Ian Bradley pausade. Lät orden sjunka in.

Någon viskade någonting. Ville kanske ha en förklaring till vem *Gaedel Glas* var, guden som, i gaelisk mytologi, gav iredna och skotarna deras språk.

En av vakterna från Hoff Security hostade till.

Utifrån Queen's Street hördes trafiken som ett svagt mummel, som då och då bröts av irriterade polissirener. Genom de små fönstergluggarna som satt högt och ramades in av ett brett galler i rostigt järn skymtades skymningen falla. Några droppar på glaset skvallrade om att ännu en novemberskur hade dragit förbi Aberdeen på sin jakt ut över Nordsjön.

The Harbour Warehouse var en fyrkantig gammal lagerlokal, ett hamnmagasin från 1800-talets början, i brunrött tegel och med tre våningar. Magasinet restaurerades för några år sedan och blev en exklusiv oas i en möjligen ur ett socialt studieperspektiv intressant, men fullständigt nedgången omgivning. Aberdeens stad hade sedan en handfull år, med Londons lyckade Docklands framför ögonen, en politisk vilja att

rensa upp sin skamfilade fasad och beviljade frikostiga bidrag till riskbenägna byggherrar. Pengarna tog emellertid snabbt slut och projektet stöp redan efter det att The Harbour Warehouse stod klart.

Utanför brann nu facklorna och kastade sitt gulröda sken över lacken på en Porsche, två Rolls-Royce av olika modell och årgång, en djupt vinröd Bentley och en elegant engelsk sportbil, en klassisk DB5:a, samma Aston Martin som James Bond körde i filmerna *Goldfinger* och *Åskbollen*. Bilen tillverkades i fyra exemplar och det var inte svårt att lista ut vem som skulle sätta sig bakom ratten på denna minst sagt exklusiva vagn. Lediga taxibilar surrade fram och tillbaka på Queen's Street, som flugor kring en sockerbit, för att vara först när tillställningen avslutades och guldkalvarna släpptes ut i kvällen. Det klientel som vanligen rörde sig i hamnkvartieren masade sig över gatan för att slippa motas bort av säkerhetsvakter eller riskera glåpor från de uniformsklädda privatchaufförerna som kunde vara riktigt fula i mun när deras arbetsgivare var utom hörhåll.

Inne i magasinet hade så mycket som möjligt av den genuina miljön bevarats. De slitna golvplankorna i ek hade slipats och oljats och i några fall bytts ut av säkerhetsskäl. Den stora salen hade kvar sina stenväggar och det var högt i tak, kanske fem meter, kanske mer. Den närmast sakrala inramningen förstärktes av de kandelabrar med halv-meterhöga vita levande ljus som prydde väggarna. Det elektriska ljuset hade tonats ned och en spotlight lyste upp Ian Bradley på scenen. Strikt och elegant.

– Men ... mina damer och herrar. Det finns en förklaring till detta orimligt låga utropspris. Det är en hyllning till direktör MacMillans avlidne fader, gamle Duncan MacMillan.

Duncan MacMillan den yngre harklade sig och reste sig och snabbt riktades spotlighten mot honom. Han harklade sig igen, bugade och satte sig ned. Generad och samtidigt barnsligt lycklig.

Ian Bradley tog till orda igen:

– Duncan MacMillan, direktör MacMillan får ursäkta, Duncan MacMillan var en av Skottlands absolut främsta whiskyproducenter. Och efter vad jag har fått berättat för mig av direktör MacMillan så sade hans pappa en gång när direktören var liten, att, det är kanske femtio år sedan nu, en dag, min son, en dag ska vi göra en whisky som är så fin att den kostar en miljon pund för bara en enda tunna.

Bradley pausade.

Då föll sonen, unge Duncan MacMillan in, och sade, varför inte 1,2 miljoner pund?

– Så fostras en affärsman!

Det blev spridda skratt och applåder. En och annan såg fjäskigt uppskattande bort mot direktören.

– Därför, mina damer och herrar, börjar budgivningen på detta, i dagens penningvärde och med tanke på den överlägsna kvalitetsprodukt vi har i Fat 1692, fullständigt vettlösa underpris.

Bradley såg ut över de församlade innan han brett leende fortsatte:

–Har jag alltså då någon här som är villig att bjuda 1,2 miljoner pund för det här fatet?

Duncan MacMillan räknade snabbt till tolv skyltar i luften. Det stämde med hans genomgång av anmälningslistan. Det var tolv olika grupper av intressenter eller enskilda närvarande i lokalen.

Bradley vände sig mot sina yngre medarbetare och Ada McRoss höll upp en skylt med nummer 14 samtidigt som hon sade:

– Två!

Budgivningen var i gång. Racet hade börjat.

– Två miljoner pund. Mina damer och herrar. Vi har två miljoner pund från en av de båda investerare som finns med oss per telefon.

Fröken McRoss och Michael Bradley hade kontakt med två budgivare per telefon. De var båda försedda med headset och deras uppdragsgivare följde hela föreställningen från en bekväm fåtölj någonstans i världen.

Duncan MacMillan lät fingret leta över det upprättade anmälningsprotokollet. Nummer 14 var Wolfgang Kurtz. En äventyrare och pensionerad diamanthandlare med tvivelaktigt rykte i Johannesburg i Sydafrika. MacMillan visste inte om det var sant, men det sades att Kurtz grundat sin förmögenhet 1961 som ung geologisk rådgivare åt Moise Tshombe då denne försökte bryta diamanteldoradot Katanga, nuvarande Shabaprovinsen, ut ur Kongo i samband med frigörelsen från Belgien. Kurtz namn hade dessutom figurerat i utkanten av utredningen kring kraschen i Ndola då FN:s generalsekreterare Dag Hammarskjöld omkom.

– Tre.

Nu var det unge Bradleys tur. Han höll upp siffran fem.

MacMillan visste redan att "femman" var synonymt med en amerikansk entreprenör i Arizona som startat en hamburgerkedja, utmanat McDonald's och Burger King och nått exempellösa framgångar med sina ekologiska "apacheburgers" över hela sydvästra USA. Nu tillbringade hamburgermannen sin mesta tid i Las Vegas, där han sannolikt levde på allt annat än ekologisk snabbmat. Ringde han från hemmet i Phoenix eller omgiven av en kull, lika lättklädda som unga, kvinnor från en svit på MGM-Grand Hotel i Vegas? Duncan MacMillan log åt tanken. Men whiskykonässörer var de näppeligen, varken amerikanen eller Kurtz. MacMillan hoppades att den åtråvärda whiskyn skulle hamna hos någon som verkligen kunde förstå, och uppskatta, dess dignitet, men samtidigt insåg han att dessa båda vilda miljardärer skulle trissa upp priset.

Ian Bradley behövde bara lyfta blicken så var fyra skyltar i luften. Han tog en chans.

– Fyra, fem, sex, sju miljoner pund. Har jag åtta?

Ettan för upp i luften.

MacMillan hade väntat på dem. De som satt med "ettan" var en kvartett skotska affärsmän, var och en framgångsrik på sitt sätt, och MacMillan visste att de till varje pris ville att whiskyn skulle stanna i Skottland. De satt tätt tillsammans och viskade och småpratade oupphörligen.

Åtta miljoner, tänkte MacMillan, och ingen tvekan syntes någonstans. Ett kort ögonblick flimrade svärfar förbi i tankarna. Gordon MacDonald, som in i det sista hade avrått MacMillan från att sälja hela fatet på ett bräde. Avrått var en underdrift. Han hade nästan gått till handgripligheter för att få Duncan att överge sin plan att sälja whiskyn, och den sure gubben hade fått stöd av Sheila. Hans egen hustru hade gått emot honom. Det var något oerhört och hade bara hänt en gång tidigare under deras snart trettio-åriga äktenskap. Tanken på det han tolkade som sin svärfars missriktade sentimentalitet över ett whiskyfat, som genom åren ägnats en närmast barnslig omsorg, grumlade för ett ögonblick hans nuvarande lycka. Så han sköt undan den.

Skylden med nummer sju stacks upp.

Mannen med sjuan var lätt att identifiera. Bland alla mörka kostymer stack han av med sin allt igenom silvergrå gestalt. Jean-Christophe

Ricard, brorson till legendaren Paul Ricard, var en centralgestalt i den trots allt rätt begränsade värld som tillverkade och sålde alkoholhaltiga drycker i Europa. Paul Ricard hade grundat sitt imperium i Marseille 1932 med att tillverka en pastis som närmast blev fransk nationaldryck. I dag var imperiet känt bland whiskyälskarna inte minst för de starka varumärkena Chivas Regal, irländska Jameson, Glenlivet och skötebarnet som hette Heritage Selection och omfattade tre olika kvalitetsprodukter från den gyllene triangeln Speyside; Glenkeith, den tolvåriga Straithisla och kronan på verket, den femtonåriga Longmorn.

Duncan MacMillan var inte överdrivet förtjust över att Ricard fanns i salongen. Paul Ricard ägde redan genom Campbell Distilleries den lokala konkurrenten Edradour, i Pitlochry. Pappa Duncan hade också uppvakts livligt under några år, men hårdnackat vägrat att sälja fabriken till fransmännen.

Inte så märkligt att de också ville åt Fat 1692 från MacMillans i Pitlochry. Frågan var hur långt Jean-Christophe Ricard var beredd att gå.

Monsieur Ricard ledde bara ett ögonblick med sina nio miljoner pund.

Ettan kom omedelbart upp igen.

– Tio? undrade Bradley.

– Tolv, blev svaret från lord Humbleton of Edinburgh, som tydligen utsetts till talesman för det skotska konsortium som slagit sina påsar ihop i ett försök att stoppa den hotande exporten av Fat 1692.

Det gick ett sus genom publiken. Skottarna gick på knock. Den tog.

Jean-Christophe Ricard gjorde en min som klart visade vad han tyckte om höjningen. Ada McRoss tog av sig sitt headset. Duncan MacMillan noterade med lättnad att Kurtz hade fått nog, kopplat ned förbindelsen från Johannesburg och lämnat auktionen. Han satte en bock i kanten på sitt protokoll.

MacMillan kände lord Humbleton of Edinburgh väl. Inte så väl att han kunde kalla honom vid förnamn, ånej, men lorden hade vid ett flertal tillfällen besökt Pitlochry och destilleriet, och varje gång trakterats grundligt av Duncan och Sheila. Mer än en gång hade MacMillan vinkat av den vinröda Bentley'n på gårdsplanen hemma i Pitlochry sedan lorden, Ed of Edinburgh bland de intimaste vännerna, vinglat ut till bilen och lycklig slocknat i baksätet efter en hängiven genomgång av

MacMillans mest utsökta single malt-produkter. En gång så fulltankad att Duncan och chauffören gemensamt och med en hel del fysisk ansträngning praktiskt taget lämpat in lorden i baksätet på Bentley, men där denne plötsligt vaknat till liv, kravlat ut genom dörren på motsatta sidan och rest sig, kusat mot destilleriet och leende utbrustit:

– Jaha, är det här vi ska prova whisky?

För snart trettio år sedan hade lord Humbleton försökt starta ännu ett nationalistiskt parti i Skottland, då han var förgrymmad över den vänsteranda som han ansåg influerade SNP, *Scottish National Party*, som etablerats redan på trettioalet.

– Vi är för fan inga kommunister, hade lord Humbleton grymtat när SNP i ett lokalval i Perth bildat koalition med Labour.

I stället bildade han CSP, eller uttryckt *Conservative Scots in Progress*, och hade engagerat sig totalt i politiken. Det höll i två år. När partiet misslyckades fullständigt i ett lokalval i Edinburgh, och fick genanta 1,7 procent av rösterna samtidigt som SNP nära på fick egen majoritet i fullmäktige, drog han sig ur och överlät partiets ledning på en tidigare fackföreningsbuse för militanta fiskare som försökte styra över CSP på en närmast nationalsocialistisk väg. Partiet kollapsade på nytt när den nye ledaren kort efteråt greps och dömdes för dråp på sin hustru. Med ett nödrop undkom Ed of Edinburgh den präktiga skandalen.

De tre andra männen i konsortiet var mera städade representanter för skotskt näringsliv.

Det var Charlie Mason, verkställande direktör för en växande slakterikoncern i Glasgow och framgångsrik golfspelare, Herbie Hollow som investerat i Nordsjöolja och hade sitt huvudkontor här i Aberdeen och delvis finansierat The Harbour Warehouse, i vars stiftelse han satt i styrelsen, samt sir Eric Montgomery, själv en aktad whiskyproducent i Speyside, i Dufftown en bit norr om Pitlochry, och leverantör till bland annat Buckingham Palace.

Herrarnas whiskykunnskap var omvitnat stort. Ännu större var deras finansiella styrka. Nu gick de på ren vilja att ta hem Fat 1692.

– Tolv och två, sade Michael Bradley, och höjde skylten. Apache-burgerns fader hade påbörjat inbromsningen.

Ian Bradley såg missnöjd ut när Jean-Christophe Ricard fortsatte smygandet, höll upp sin skylt, och bräkte med en ”fryktansvärd” fransk accent:

– Tolv och fem.

Duncan MacMillan undrade lite över tystnaden från andra håll. Satt de och avvaktade? Japanen till exempel. Whisky var stort i Japan och pengar fanns det.

Alla whiskykännare vet vad Suntory är. I början av 1900-talet startade Shinjiro Torii Yamazaki Distillery och på tjugotalet drog han i gång whiskyproduktion i skotsk anda. Så gott det nu lät sig göras, i en dalgång utanför Kyoto. Några år senare fanns den första Suntorywhiskyn i handeln. Under andra världskriget slog produktionen igen, men efter bomberna över Nagasaki och Hiroshima blev whiskyn snabbt populär, och så sent som 2003 kunde Suntory ståta med en guldmedalj i International Spirit Challenge för sin tolvåriga single malt.

Med färdigmältat korn från Skottland, tänkte MacMillan.

Han kastade ett öga i sitt protokoll. Jodå, japanen representerade Yamazaki, men han kunde inte tyda krumelurerna som föreställde japanens namn. Innan han hann leta i kavajfickan efter visitkortet som japanen, liksom alla andra, hade lämnat på en silverbricka vid entrén, reste lord Humbleton of Edinburgh sig, samtidigt som han höll upp skylten. Han harklade sig och såg sig om. Tisslandet och tasslandet upphörde. Duncan MacMillan kom på sig själv med att hoppas att karlen för en gångs skull var nykter. Blev nästan rädd för vad lorden kunde slänga ur sig.

– Fjorton miljoner pund, sade han med eftertryck och såg med hela överhusets kollektiva överlägsenhet ut över lokalen, innan han satte sig igen.

MacMillan betraktade det skamfilade ekfatet som stod snett bakom Ian Bradley på scenen. Han upptäckte plötsligt att han hade handsvett. Protokollets papper böljade av fukten och några anteckningar av den fina filtpennan hade smetats ut till svårsläslighet.

Men protokollet var ointressant. Hela föreställningen bandades. Och videofilmades dessutom i smyg av MacMillan själv, stick i stäv med de regler han hade satt upp för alla andra. Enbart för privat bruk. Även om han just nu sög in alla rörelser och ljud med en sinnenas öppenhet som vore han påtänd av något orientaliskt rökverk så skulle han kunna uppleva ögonblicken hemma i gillestugan i MacMillan Mansion i Pitlochry igen. Många gånger. Om han någonsin skulle tvivla på att han hade tillverkat världens absolut bästa whisky så fanns

bevisen inregistrerade som ettor och nollor på en blänkande liten dvd.

– Hmpf, Michael Bradley hostade till, och allas ögon vändes mot honom.

– Greg Chinaski i Phoenix, Arizona, vill hälsa till alla närvarande och önska den slutliga köparen av Fat 1692 lycka till. Han lämnar budgivningen, sade Bradley den yngre högtidligt.

Däremot nämnde Bradley ingenting om apacheburgare trots att amerikanen försökt formulera in en enfaldig reklamramsa i sin lyckönskan.

Michael Bradley tog av sitt headset och försökte tafatt rätta till håret kring öronen.

Ian Bradley log åter ett av sina professionella leenden mot gruppen framför honom. Nu var det här i salen det skulle avgöras. Han hade fjorton miljoner pund från den galne lorden från Edinburgh. Gud vad han hatade dessa överklassens överlägsna översittare. Men han fick skylla sig själv. Ians pappa, Bradley senior, hade startat advokatfirman i Aberdeen och hade uteslutande arbetat för de människor som befann sig allra längst ned på samhällsstegen. Prostituerade, sjömän som hamnat i slagsmål och all sköns småtjyvar hade alltid haft en försvarare, en fadersfigur, att luta sig emot när rättsvisan hade klampat in och krävt sin hämnd för deras små felsteg. Det var han, Ian Bradley, som förvandlat firman till det den var i dag. Men det hade kostat på och dessutom krävt en sammanslagning med McRoss. När gamle Ross McRoss under en uppmärksam rättegång fått ett slaganfall och stört dykt i urringningen på lady Burroughs som stått inför rätta för att hennes knähund bitit ett mjölkbud och Ross McRoss oduglige son Sean McRoss plötsligt stod som ensam ägare till Aberdeens mest välrenommerade advokatfirma hade Ian Bradley snabbt varit framme med en hjälpande hand och lyckats manövrera samman de båda firmorna till en. Sean McRoss hade sedan omkommit under en segeltur och Ian Bradley hade tagit hand om dottern Ada. Det var hon, som inte alls var dum i huvudet, och hans egen son Michael, som i dag var firmans framtid.

Men gud vad Bradley hatade överklassen.

Jean-Christophe Ricard skruvade på sig. Så höll han upp skylten.

– Femton miljoner pund, sade Bradley.

Ricard svettades, men nickade bara kort.

Lord Humbleton of Edinburgh ansåg det än en gång påkallat att resa sig, samtidigt som han höll ut skylten med ettan, väl synlig.

– Arton, grymtade han.

Det såg ut att utvecklas till en intern historia mellan lord Humbletons skotska konsortium och den elegante fransmannen. Det var ingen tvekan om att fransmannen hade mest kapital i ryggen. Men skotternas envisa vilja att whiskyn skulle stanna i hemlandet skulle bli en svår nöt att knäcka för Ricard. De övriga aktörerna var uppenbarligen frånåkta. Några utan att höja skylten en enda gång.

Arton miljoner pund, tänkte Duncan MacMillan, det betyder 36 000 pund per litersflaska. Det är ett jävla bra pris. Han hade hoppats på femton för hela fatet. Om han tappat det själv skulle han aldrig kunnat få mer än hälften. Han visste redan hur han skulle placera pengarna, men som det såg ut nu blev det en rejäl bonus också. En bonus som han skulle kunna förvalta på egen hand. Han och Sheila skulle ... fan – han och Susan skulle erövra världen. Sheila hade genom åren varit en god mor och en bra värdinna när affärskontakter knöts, men kärlek och sex hade han upptäckt först när han träffade Susan för två år sedan. Sheila passar nog bra i Pitlochry, men nu väntar världen och den skulle han möta med Susan.

Duncan MacMillan fokuserade på fransmannen i silvergrå kostym.

Ditt drag fransos, tänkte han, och kände ett kort obehag av handsvetten.

– Tjugo, nästan flämtade Ricard, och viftade med skylten i en gest som Ian Bradley tolkade som en vit fredsflagg. Han ger upp. Hans sista bud.

Det blev en febril aktivitet bland herrarna kring lord Humbleton. De viskade och tisslade och Bradley följde utgången av deras konferens med nyfikenhet.

Så reste lord Humbleton sig med skylten väl synlig där han textat för hand:

TIME OUT – 5 MIN?

Ian Bradley harklade sig. Det här var ovanligt, men han hade fått indirekt order av direktör MacMillan att skottarna skulle få vad han kallade för positiv särbehandling. Så han hade inget annat att göra än att förklara att det skulle bli en paus och att budgivningerna skulle fort-

sätta efter exakt fem minuter. Just nu ledde Paul Ricard i Frankrike med tjugo miljoner pund.

– Som ni ser till höger har direktör MacMillan välvilligt dukat fram ett bord med ett urval av bolagets högklassiga produkter, dock inte den allra mest eftertraktade, sade Ian Bradley med ett leende och en gest mot tunnan bakom sig på podiet.

Alla såg sig omkring. Den enda som syntes oberörd i lokalen var Fat 1692 som likt en spansk tjur stod stadigt uppallad med benen brett i sär. Redo för anfall.

Med en rivstart försvann den silvergrå Aston Martin-vagnen ut i trafiken på Queen's Street, "yes, *the car!*" hade Connery upplyst en av vakterna utanför magasinets entré. I kupén hade den åldrade skådespelaren och den paranta blondinen från första rad med visst besvär krånglat sig in.

Jean-Christophe Ricard rökte nervöst en Gauloise samtidigt som han tjattrade med mobiltelefonen klämd vid örat. De fyra skottarna stod i en ring en bit bort och gestikulerade och svor med lord Humbleton huvudet högre än de övriga. Resten av deltagarna spanade ut över hamnen och försökte att inte låtsas om de andra.

När Ian Bradley åter tog till orda och förklarade att budet låg på tjugo miljoner pund, hann han inte avsluta meningen förrän lord Humbleton med ett rytande ropade tjugo, utan att varken resa sig upp eller ens vifta med sin skylt.

Ricard såg på sina händer och skakade på huvudet. Matchen var över. Skottarna glodde samtliga och samtidigt bort mot fransmannen och ett leende spred sig över deras ansikten.

Duncan MacMillan log också. Det blev skotsk vinst tänkte han, och Ian Bradley hade plötsligt trollat fram en anrik gammal klubba ur kavajens innerficka. Han tog några steg bort mot kvällens huvudrollsnehavare, Fat 1692, och höjde klubban.

Slå försiktigt för helsike. Det är tjugo miljoner som står därborta, tänkte MacMillan.

I samma ögonblick som Bradley tänkte drämma klubban i tunnan och förklara auktionen för avslutad hördes en ganska tunn men stadig röst uttala:

– Tjugofem miljoner pund.

Det blev en stunds oreda innan alla hade fokuserat på den rödhåriga

kvinnan i mörkt grön byxdress som satt på tredje raden, snett bakom skottarna, och höll upp en skylt med nummer åtta.

Åtta, åtta, vem fan är åtta? Duncan MacMillan rafsade febrilt i protokollet för att hitta vem eller vilka som stod bakom nummer åtta, representerade av denna väna lilla varelse som hade slagit whiskyvärldens främsta investerare i huvudet. Hennes enkla yttrande satt som en smäll i solarplexus på samtliga. Lord Humbleton var askgrå i ansiktet och hans partner från slakterierna i Glasgow var lika skär i plytet som de produkter som åkte transportband mot döden i hans fabriker. Fransmannen Ricard såg närmast lättad ut och japanen, MacMillan hade ännu inte kunnat tyda hans namn, tog upp en spontan applåd.

Miss Jennifer Wright hette den unga kvinnan. Hon representerade företaget med det udda namnet William Holding Ltd med adress P.O. Box 52, Hamilton, Bermuda.

– Tjugofem miljoner pund, sade Bradley, och såg skakad ut. Han hade fortfarande klubban höjd. Blicken irrade och han sökte stöd ömsom hos direktör MacMillan och ömsom hos den nu tillintetgjorde och bara för ett ögonblick sedan så förhatlige lord Humbleton of Edinburgh. Han fann inget. Han kunde inte heller förmå sig att sänka klubban. Lilla rödhåriga miss Wright hade haft en timing som kunde sänkt vilken tungviktsvärldsmästare som helst.

Lord Humbleton var mållös.

– Tjugofem miljoner pund, upprepade Bradley med klubban över huvudet. Första, andra, och ... än en gång glodde han ut över församlingen och fokuserade på de bedrövade skottarna på andra rad. Han kände sig både svettig och lätt illamående.

Han hade helt enkelt inget val längre.

– Tredje. Fat 1692 går för tjugofem miljoner pund. Pang. Köpare är nummer åtta.

Vem? Vem står bakom William Holding Ltd? Febril aktivitet bröt ut i huvudet på Duncan MacMillan medan stolar skrapade och sorlet åter steg i The Harbour Warehouse på Queen's Street i Aberdeen. Han tvingade fram ett stelt leende.

Utanför tog vinden i och en ny novemberskur rullade fram över stan.

II

Edinburgh December 2007 Dagen efter St Andrew's Day

Regnet småskvätte. November hade under natten förvandlats till december men det räckte inte för att locka fram vintern. Kylan lät vänta på sig och värdetransportbilen försökte undvika de största vattenpölarne där den följde Regent Road runt Calton Hill, blinkade och gjorde en vänstersväng in på North Bridge för att åter svänga västerut på "The Royal Mile", High Streets slippriga kullersten, och in i lördagstrafiken i centrala Edinburgh.

Inför de båda småpratande männen i bilen steg The Castle fram ur diset och duggregnet. Molnen hängde lågt. Murarna som omgärdade slottet såg ut att hänga fritt, som en grådaskig gräddkant utspritsad runt klippan av en jättekonditors hand.

Bakfyllan låg som ett bedövande lock över innerstaden. Trafiken var trög, ljuden dämpade och paraplyerna på trottoarerna såg inte ut att ha överdrivet bråttom. Gårdagskvällen hade skottarna, inte minst här i Edinburgh, firat St Andrew's Day och dagen efter tog aposteln ut sin hämnd bland alla dem som inte förmått begränsa sitt drickande. Det var dessutom första gången som St Andrew's Day hade fått en anständig uppmärksamhet, i och med att dagen förvandlats till *bank holiday* och de allra flesta varit lediga. De ägnade förmiddagen åt aspirin och isblåsa i ett försök att återhämta sig inför eftermiddagens drabbning på Tyne-castle mellan hemmafavoriterna Hearts och det särskilda hatobjektet Celtic från Glasgow.

Walter Quinn kisade uppför branten mot slottet då de passerade längs Johnston Terrace och utbrast förvånad:

– Flaggar de alltid med Union Jack på slottet?

Hans kollega, Mickey Wyer, som satt slött tillbakalutad i passagerarsätet vänster om Walter, lutade sig nyfiket fram för att se upp mot slottet, men hann varken se slott eller flagga förrän Walter hade svängt vänster igen och satt kurs mot målet på en tvärgata till Lothian Road.

– I går flaggade de väl ändå med skotska flaggan där också, sade Mickey.

Den är marinblå med ett vitt kors diagonalt från hörn till hörn. Det är helgonet St Andrews kors. Andrew var aposteln Andreas, bror till Simon Petrus och fiskarpojke i Galiléen tills han slog följe med Jesus, och några år efter sin mästare avslutade sina dagar med romarnas hjälp, lämpligt uppspikad på ett kors i södra Grekland. Enligt legenden förde kejsar Konstantin 300 år senare kvarlevorna av Andreas till Konstantinopel där en grekisk munk drömde att en ängel befallt honom att flytta vad han kunde av det som fanns kvar av Andreas till världens ände. Med en tand, en arm, några fingrar och en knäskål i ryggsäcken gav han sig iväg från den civiliserade världen, och strandade slutligen vid Firth of Forth. Andreas av Galiléen, eller åtminstone valda delar av honom, var framme vid världens ände.

Mickey Wyer var normalt en tystlåten ung man. Dessutom tillhörde han dem som firat helgonet på fredagskvällen. Kanske lite mer än han borde. Men han visste att det var Walter som skulle köra den tidiga turen de drygt sjutton milen till Edinburgh från Aberdeens. Så han hade bara ryckt på axlarna och låtit vännerna hämta fler öl vid baren.

Han mådde ändå förhållandevis bra. Resan ned till Edinburgh hade också gått utan intermezzon. Det var alltid vanskligt att ge sig iväg på en långtur genom delvis obebodda trakter med en värdetransportbil. Vid ett tillfälle hade Walter blivit nojig och fått för sig att de var förföljda då en bil legat bakom dem under en längre tid. Då hade han saktat in och vid en lång raka hade bilen bakom dundrat förbi. En Bentley! De hade båda skrattat högt. Vilken rånare skuggar sitt byte i en 40 år gammal vinröd Bentley?

Men det var en dryg timme sedan. Sedan dess hade allt varit normalt.

– Drink Pattison's whisky!

Walter Quinn kraxade med rösten och flinade. Mickey förstod ingenting.

– Vadå, Pattison's ... ?

– Huset där uppe, Walter pekade på ett palatsliknande hus en bit bort, där bodde bröderna Pattison en gång i tiden, på den riktiga klondyketiden för whisky.

Han berättade hur bröderna Pattison, Robert och Walter, inledde sin karriär med att sälja utspädd mjölk och på 1880-talet slog sig på whiskyblandning i stället. Det fanns mer pengar att göra. De köpte helt enkelt upp billig grainwhisky, blandade i minimalt med maltwhisky och sålde blandningen som de först kallade för ”Finest Glenlivet”. Till sin hjälp hade de en på sin tid häpnadsväckande reklamapparat. Bland annat lärde de upp ett hundratal papegojor att säga just ”Drink Pattison’s whisky” och sen sattes de snattrade gojorna ut på barer och pubar. Det gick riktigt bra för bröderna och i deras hus i Edinburgh arrangerades allt vildare fester. Men det slutade med konkurs och hela whiskyindustrin fick sig en rejäl törn när det gick upp för folk hur whisky hade blandats. Blended whisky håller ibland upp till 40 procent maltwhisky, resten är grainwhisky som till största delen består av mältad majs, men Pattison’s blandade i en försumbar mängd maltwhisky i sin blended.

– Drink Pattison’s whisky, kraxade Walter som en papegoja igen.

Vid Festival Square svängde de vänster igen, förbi Sheraton Grand Hotel, och knappt hundra meter längre fram bromsade Walter in den tunga bilen och svängde tvärs över gatan och upp på trottoaren vid en fabriksbyggnad snett emot hotellet. Han tutade två gånger och en kameraövervakad port gled upp. Mickey nickade och morsade på vakten från Hoff Security som klivit ut i garaget från en väl upplyst glasbur längst in.

Walter Quinn slog en blick i backspegeln för att kontrollera att hela bilen var inne när porten åter gick igen. Han stelnade till. På den regnblöta gatan bakom dem, West Approach Road, rullade onormalt sakta en djupt vinröd Bentley förbi.

En knapp timme senare gick porten upp igen. Walter Quinn svängde vänster, valde att köra Princes Street och den norra sidan om The Castle Rock tillbaka genom Edinburgh som alltmer började vakna till. En mugg te hade de fått av kollegan i garaget under tiden som fyra man med en truck lastat ur whiskytunnan. Quinn och Wyers uppdrag var fullföljt. Nu var det raka vägen tillbaka till Aberdeen och kanske en tidig eftermiddag. Det hade inte varit särskilt kul att starta

redan klockan sex i morse. Men det var de glada över nu. Kanske fanns det ännu rester av gårdagens *haggis* att hugga in på då de kom hem. Det hade slutat regna.

Jennifer Wright var 36 år gammal. Hon hade med spänsten hos en sprinter och uthålligheten hos en medeldistanslöpare tagit sig igenom juristutbildningen på rekordtid och varit både begåvad och rätt i tid och profil när hon direkt efter examen kunde slå upp dörrarna till sin egen praktik. Hennes studiekamrater tycktes satsa all kraft på tingsmeritering eller familjejuridik. Rödhåriga anses ofta otåliga. Jennifer Wright, som var både och, var ett utmärkt exempel. Hon gick rakt på affärerna. Klienterna valdes med förkärlek ut bland dem som inte ville synas för mycket. Det passade henne perfekt och det visade sig ge bra mycket mer pengar.

Hon var glad att hon hade fått tipset om den nedlagda gamla fabriken på West Approach Road. Dess anonymitet var också dess största tillgång för hennes uppdragsgivare, och närmast ett krav för att planen skulle fungera. Här fanns den hemliga mellanstation som krävdes tills dess att whiskyn var klar att tappas ur Fat 1692, säljas och distribueras. Ägarna till den nu världsberömda whiskytunnan skulle kunna fortsätta leva i anonymitet tills Fat 1692 fanns på flaska.

Det här hemlighetsmakeriet var genialt, tyckte Jennifer Wright. Uppständelsen efter auktionen i Aberdeen hade blivit stor i media som hade bevakat MacMillan stenhårt under flera dagar. Därför hade flytten av tunnan till Edinburgh kostat några extra dagar, innan den kunde genomföras riskfritt, tidigt på morgonen, dagen efter St. Andrew's dag. Men den publicitet den vattentäta sekretessen hade gett var värt varenda dag. Media älskade hemligheter och hon trodde att pressen skulle hålla liv i följetongen om Fat 1692 ytterligare ett bra tag och sedan, då när intresset började tackla av, kunde de riktiga ägarna träda fram i offentligheten och visa upp en helt unik flaska. Whiskyn från Pitlochry skulle bli århundradets sensation. Om allting sköttes rätt. Det var Jennifer Wright övertygad om att hon var rätt person att göra.

Chauffören Quinn i värdetransportbilen från Hoff Security hade berättat om Bentley'n som följt dem, och hon hade sett på honom att han hade känt ett visst obehag. Men Jennifer Wright visste att det

fanns ett antal Bentleys i Edinburgh och östra Skottland, och som den unge Wyer hade sagt, rånare kör inte sådana bilar. Inte journalister heller tänkte hon, och sköt undan tanken på den gamla vinröda lyxbilen. Hon bestämde sig för att det var en tillfällighet.

Nu hade hon massor att göra.

Trucken skulle köra in tunnan till det specialinredda rum som iordningstälts längst in i fabrikslokalen. Rummet hade en gång härbärgerat en eldriven plåtsax som förde sådant oväsen att väggarna murats extra tjocka i syfte att ljudisolera. Det fanns inga fönster, bara en ingång, numera en pansardörr, och den skulle förseglas fullkomligt tills dess att flaskan var framtagen och tappningen kunna genomföras. Jennifer Wright räknade med att det kanske skulle ta ett par tre månader innan man kom så långt. Kanske inte förrän efter påsk, en bit in på våren. Hennes uppdragsgivare hade redan tagit inledande kontakter med ett litet, men noggrant urval, av världens främsta glasdesigners, för att hitta en form till flaskan som rätt kunde presentera och förstärka varumärket Fat 1692.

När tunnan väl placerats i sitt gömsle skulle garaget på insidan bevakas dag och natt av beväpnad personal från Hoff Security. På gatan utanför skulle ingenting synas av aktiviteterna därinne. Garageporten hade ständig kameraövervakning men den infarten skulle över huvud taget inte användas mer förrän whiskyn fanns i flaska och klar för distribution. All personal för in- och utpassering skulle gå genom en port som mynnade ut på en helt annan gata, på kvarterets baksida, och som ingen längre visste hade förbindelse med den gamla fabrikslokalen på West Approach Road.

Det var sammanlagt fyra personer som hjälpte till med tunnan nu, och två säkerhetsvakter förutom miss Wright själv, som kände till att Fat 1692 hade fått en tillfällig bostad här. Hon litade på dem alla till hundra procent.

Senare under dagen skulle det komma en tekniker för att ta prover på whiskyn och göra analyser för att säkerställa kvaliteten. Därefter skulle tunnans viste för en tid framöver vara förseglad.

Fat 1692 stod fastspänd med stålband på en träpall när trucken körde fram, stack in gafflarna och sakta lyfte tunnan en halv meter.

– Försiktigt. Ingenting får hända nu, sade Jennifer Wright till truckföraren som bara flinade.

– Lyft den inte högre, uppmanade hon med en viss ängslan i rösten.

Sakta backade trucken i en halvcirkel innan truckföraren fick in växeln framåt. Lasten gungade till när växeln gled i läge och det skvalpade svagt från tunnan, men truckens motorljud dränkte det mesta i lokalen. Truckföraren körde sakta längre in i lokalen, passerade vaktens glasbur och gjorde en vid högersväng för att stanna framför pansardörren. Jennifer Wright hade sprungit före trucken och stod vid dörren. När trucken stannade hörde hon åter hur det skvalpade om den dyrbara drycken i tunnan. Hon gjorde tecken åt truckföraren att sakta och försiktigt manövrera sin last in genom dörrhålet. Det var inte många centimeter till godo när den breda pallen med tunnan fördes in i gömstället.

Jennifer Wright framkallade viss munterhet bland männen där hon stod längst in i rummet och dirigerade och flaxade med armarna för att trucken skulle, än lite åt vänster och än lite åt höger, för att det skulle bli perfekt.

Truckföraren tänkte skoja lite med den unga rödhåriga juristen, varvade trucken och slirade lite på kopplingen, så att den verkade ta ett litet skutt framåt mot henne.

I samma ögonblick uppfattade Jennifer Wright ett ljud från tunnan som inte stämde. Det var inte bara vågskvalp som orsakades av tunnans häftiga rörelse. Trots rytandet från det höga varvtalet på trucken hördes det någonting annat. En dämpad duns som om någonting stötte emot väggen på tunnans insida.

Jennifer Wright blev alldeles stel. De andra männen stod utanför rummet och truckföraren hade hörselskydd. Men hon hade hört någonting. Ett ljud som definitivt inte borde komma från en tunna som innehöll whisky. Bara whisky. Hon blev kall och varm inombords samtidigt som hon rodnade upp till det röda hårfästet.

– Ledsen, miss, jag skojade bara, sade truckföraren, som trodde att det var han som framkallat skräckfyllda reaktioner hos Jennifer Wright.

Hon samlade sig snabbt.

– Din luring, sade hon, och försökte anlägga en min av att ha blivit skrämmd av truckens lilla hopp.

– Ska du ta livet av mig? Gör inte om det där. Då blir det ingen bonus för det här jobbet, tillade hon och ansträngde sig att låta skämtsam.

Sakta sänkte truckföraren skrattande lastpallen mot golvet och

satte ned den så försiktigt att det inte hördes det allra minsta från tunnans inre, trots att Jennifer Wright skärpte sina sinnen till det yttersta. Hon hörde ingenting. Ingenting alls.

Trucken backade ut och Jennifer Wright gick efter med tankfull min. Hon kände sig plötsligt osäker. Hittills hade allting gått så geschwint. Vad var nu detta?

En kort stund senare hade de fyra männen fått var sitt kuvert med den överenskomna lönebonusen för extrajobbet den här lördagen och de hade tillsammans lämnat fabrikslokalen. Kanske raka vägen till puben. De båda säkerhetsvakterna satt på plats och kunde genom teve-monitorerna se hur männen lämnade fabriken på baksidan och konstaterade att dörrarna gick i lås. De slog på larmet.

Jennifer Wright lyfte mobiltelefonen och slog ett nummer.

– Hallå.

– Hallå. Det är jag. Tjuren står i sitt bås, sade hon.

– Utmärkt, Jen. Utmärkt. Allting har klaffat?

– Ja, men vi har kanske ett problem. Hon sänkte rösten.

– Problem? Vi betalar dig inte för att få problem, skrattade rösten i mobiltelefonen. Vad handlar det då om?

– Det låter som om det finns någonting i tunnan som inte borde vara där. Det kan vara någonting som lossnat kanske i tunnans inre. Det kan vara en korkplugg, eller en del av en. Det kan vara en råtta. Hon svalde vid tanken. Det kan också vara någonting som lagts dit som inte ska vara där. Det är kanske inte ens whisky i tunnan, sade hon efter en tankepaus, så lågt att hon inte var säker på att det ens hade uppfattats av mannen hon pratade med.

– MacMillan lurar oss inte, sade rösten.

Så undrade han:

– Vad händer nu?

– Om en dryg timme kommer en tekniker från Dufftown för att ta proverna på innehållet för analys. Då öppnar vi tunnan.

– Okej Jen. Vi gör så här. Ni öppnar tunnan, men när pluggen är ur är det du som först inspekterar innehållet. Finns det någonting där, som inte ska finnas, eller om whiskyn inte är whisky, ja, då åker pluggen in, innan någon annan sett ens en krusning på ytan. Det är du, och ingen annan, som gör den första kollen Jen. Förstår du?

– Yes.

Jennifer Wright klickade av telefonen och drog ett djupt andetag. Den försiktighet som hon inlett samtalet med och som överenskommet kallat Fat 1692 med kodordet ”tjuren” hade på bara några sekunder förvandlats till både ”tunnan” och ”whisky”. Hon hade också sagt Dufftown, och dessutom blev MacMillans namn nämnt. All försiktighet hade i ett svep spolats bort. Nu trodde hon att varken hennes mobiltelefon eller den hon hade ringt till var avlyssnad, men möjligheten fanns. Och om någon hade hört samtalet, och dessutom kunde spåra varifrån det hade ringts, så hade hon definitivt gjort bort sig.

– Shit, sade hon, så högt att en av vakterna tittade upp borta i buren och granskade henne på ett sätt som hon tyckte var obehagligt.

– Hon blev lite skakig när John slirade på kopplingen. Men hon har en jävla grann häck, sade den ene vakten med låg röst till den andre, som också tittade upp och såg på henne, flinade och blinkade med ögat.

Jennifer Wright var bedrövad, men insåg att hon inte kunde göra någonting förrän mannen från Dufftown kom. Hon berättade för vakterna att hon tänkte ta en kort lunchpaus och försvann med snabba steg mot lokalens baddörr. Vakterna slog av larmet och hörde klackarna på hennes pumps avlägsna sig och sedan såg de henne i monitorn då hon svängde upp ytterdörren och slukades av massorna på trottoaren.

– Mmm. Jävla grann häck, sade vakterna i korus, och skrattade.

Lord Humbleton höll granskande upp glaset mot ljuset. En ljus kastanjenyans kanske, mörk honung eller som ett vackert och exklusivt trägolv där glasets gravyrer åstadkom en brytning av ljuset i whiskyn och ritade sina egna ådringar.

– Ta ett glas, sade lorden till Charlie Mason och Herbie Hollow, som båda satt nedstämnda och nedsjunkna i de enorma läderfätöljer som stod som kronblad i en ring runt ett bord i glas och ädelträ. Mitt på bordet stod en flaska whisky.

– Aberlour, sade lord Humbleton kort, och lutade sig fram för att servera sina gäster.

– Hur fan kan man låta grodätarna dra hem förtjänsten på en sån här ljuvlig skapelse sprungen ur St. Drostans källa vid Spey? Och Edradour! En jävla tur att Pernod Ricard inte fick MacMillans gudadryck också. Det hade betytt krig, fortsatte han.

– Ed, vad fan ska det här vara bra för? Vi försökte köpa MacMillans whisky. Vi misslyckades. Nu ger vi fan i det här, sade Charlie Mason.

Herbie Hollow såg på sitt armbandsur.

En av fåtöljerna stod tom. sir Eric, eller Eric Montgomery, hade tackat nej till det här, som lord Humbleton kallat det, uppföljnings-samtalet. Vilket hade gjort lorden vansinnig. Varken Hollow eller Mason hade emellertid vågat säga nej till inbjudan från Edinburgh.

Lord Humbleton tog en smutt av whiskyn.

– Hmmm, russin, dadlar, kryddig, sträv ek, mycket sträv ek, tycker jag nog, och så choklad och kanske lite kaffe i bakvagnen, sade han eftertänksamt.

– Ed, sade Mason vädjande medan Hollow än en gång tittade på sitt armbandsur. De hade väntat i tre kvart på att lord Humbleton skulle berätta varför de befann sig i Edinburgh. För hans egen del var det hela utagerat. Han hade ett slakteri att sköta och Hollow skulle fortsätta pumpa olja. Mason började undra om det var ett misstag från början att över huvud taget ge sig in i projektet tillsammans med Humbleton. Ed of Edinburgh kanske var precis så jävla knäpp som ryktet hade berättat.

– Jag vet var den finns, sade lord Humbleton plötsligt rakt ut i luften.

Samtidigt satte han med eftertryck ned glaset på det lilla underlägget som var tänkt att skydda bordsskivan.

– Och? undrade Mason.

– Vadå och? Jag vet var den finns. Den finns här i Edinburgh. Världens absolut bästa whisky står i en jävla tunna i en jävla fabrikslokal i den här jävla stan och bara väntar på oss.

– Stopp nu. Försöker du insinuera att vi skulle tillskansa oss tunnan på något annat sätt än att köpa den? Menar du på fullt allvar att vi skulle klä oss i kilt, dra i gång säckpipan och marschera in i den där fabriken, sjunga en gaelisk kampvisa, svinga våra svärd och bära ut tunnan i triumf på King's Road?

– Den finns inte på King's Road, svarade Humbleton torrt.

Herbie Hollow sade ingenting men såg på lordens rödbrusiga ansikte och svalde hårt. Mannen var galen. Inte tu tal om den saken.

Innan Mason eller Hollow hann säga någonting mer hade Humbleton slagit upp ytterligare en skvätt whisky till dem allihop. Så lyfte han glaset och såg på dem.

– Det finns sätt, sade han, och log lismande. Det finns sätt, upprepede han.

– Utan min medverkan, sade Charlie Mason högt och reste sig. Herbie Hollow var inte sen att följa exemplet.

– Vi har ingenting mer gemensamt. Samtidigt måste du förstå att jag inte har hört det här samtalet. Jag har inte ens varit här. Det var ett misstag från början. Våra affärer är över, sade Mason och vände sig om för att gå.

Hollow skrapade lite med foten på den tjocka mattan, såg hur Humbletons ansikte sakta förvreds till en grimas, och vände sig om med bara ett kort:

– Vi hittar ut.

Några korta snabba steg mot den tunga dörren som ledde ut från salongen. Det hördes inte ett ljud från lorden men samtidigt med att Mason ryckte upp dörren kom en projektil farande och exploderade i det bastanta ekfodret till dörren. Hollow kände att han fick glassplitter i håret och det stänkte whisky på kinden. Ek, sträv ek, tänkte han och drog igen dörren bakom sig och Mason.

Jennifer Wright kunde inte avgöra om det var oron över whiskytunnan, eller om det var något med maten hon hade ätit på lunchen. Men hon kände sig konstig i magen. Rätta i pizzan? Rätta i whiskyn? Tankarna snurrade.

Teknikern från Dufftown var klädd i en vit rock och såg ut precis som om han kom direkt från laboratoriet. Han hade en väska i trä med aluminiumförstärkta hörn. I väskan hade han ett antal rör och småflaskor med gummiproppar. Han hade också ett längre rör som fungerade som en sorts sugkopp för att kunna suga upp av de dyra dropparna. En termometer och ett annat instrument som Jennifer Wright inte kunde identifiera.

Han hade också tagit fram den specialkonstruerade öppnaren. Som en stor öppnare på en trefot med en hävarm och gripklor som han placerade ovanpå tunnans förde ned armarna och lade dem runt proppen på tunnans översida. När klorna satt runt proppen och man tog tag i hävarmen så grep klorna allt hårdare samtidigt som den också drog proppen uppåt. En sinnrik konstruktion från en liten whiskytillverkare i Dufftown. Jennifer Wright stod på en pall och

försökte få fäste med griplorna för att kunna dra upp korken. Den satt hårt. Precis som den skulle göra.

Hon hade kört ut männen ur rummet. De stod en bit därifrån och samtalade lågmält medan Jennifer Wright bearbetade tunnans enda väg in.

Det skrek i proppens trä när den slutligen gav med sig och for upp. Jennifer Wright lutade sig snabbt över det cirka sju centimeter stora hålet. Tjugo års instängda spritångor slog upp i ansiktet på henne och fick hennes ögon att tåras. Hon var tvungen att dra tillbaka ansiktet för att kunna se och kunna andas. Hon hostade och illamäendet kom tillbaka i vågor.

Männen i rummet utanför tystnade för ett ögonblick. Sedan hörde hon teknikern teaterviska till en av väktarna:

– *Angels' share*. En liten del av whiskyn förångas i tunnan. Det är starkt så inihelvete.

Så sträckte hon på nytt försiktigt fram ansiktet över det fränt doftande hålet, även om den första stickande lukten bedarrat. Det var mörkt och hon såg inte mer än ytan på den guldbruna spriten, som höll en ovanligt hög alkoholhalt.

– En ficklampa, någon, sade hon vänd mot vakten, och sträckte ut handen.

– Stanna där, tillade hon i skarp ton, när vakten steg fram och räckte henne en stavlampa.

Han backade, samtidigt som han såg frågande på teknikern från Dufftown som nonchalant och till synes ointresserad lutade sig mot dörrkarmen, och återtog lydigt sin förra position.

Hjärtat slog ett extraslag när Jennifer Wright tände lampan och lyste ned i whiskyfatet. Hon gjorde en grimas, knep ihop ögonen, och försökte hålla andan då hon på nytt lutade sig över fatet och kisade rakt ned i hålet. Hon möttes av en syn som hon inte ens i sin vildaste fantasi hade kunnat föreställa sig. Hennes ögon spärrades upp och tårarna gick inte att hejda. Jennifer Wright hade inte sett en död människa tidigare, men trots tårarna kunde hon inte ta fel. I tunnan låg en naken man, en nästan svävande grågrön kropp, förvriden i en högst onaturlig ställning. Ansiktet var uppsvullet och ögonen stirrade rakt in i ficklampan. Det långa håret ringlade sig uppåt som sjögräs.

Hon släppte lampan rakt ned på golvet, tryckte till proppen i tunnan

och slog desperat till den med handflatan för att få den på plats. Samtidigt vände hon sig om på pallen och stirrade mot de båda männen som frågande hade åsett hela föreställningen från sin position i dörrhålet.

Den unga rödhåriga juristen spydde utan förvarning rakt ut. Hon tog ett snedsteg på pallen och vinglade till innan hon kunde sätta sig ned och begravnade hulkande händerna i ansiktet.

Vakten var snabbt framme hos henne, men hon skrek:

– Gå tillbaka. Kom inte hit. Jag är okej. Ut. Ut. Ut härifrån.

Hon satt i trettio sekunder för att samla sig. Sedan tog hon på nytt upp korkdragaren, ställde sig på pallen och bankade med bakändan till proppen med en frenesi så att hon till slut blev rädd att hon skulle slå den rakt igenom hålet.

När hon var klar gick hon ut ur rummet, drog undan en lock från det svettiga håret, stängde varsamt dörren och lutade sig med ryggen mot dörren och blundade.

– Jag ska strax torka upp, sade hon och försökte dölja sin chock för de båda männen.

– Det blev helt enkelt för starkt, tillade hon, fortfarande med slutna ögon, och kände hur rösten svek henne. Hon förstod att ingen av dem svalde lögnen, men också att ingen öppet skulle ifrågasätta henne.

Jennifer Wright vände sig till teknikern från Dufftown.

– Jag är ledsen att du kört hela den här vägen, men det blir ingen provtagning i dag. Du får återkomma när jag har pratat med bolaget, sade hon.

Teknikern bara ryckte på axlarna och slog igen sin väska så att det klirrade i provglaset. En stund senare var han försvunnen. Jennifer Wright upptäckte plötsligt att hon fortfarande stod kvar med ryggen mot den kalla pansardörren in till rummet där Fat 1692 tyst ruvade på sin fasansfulla hemlighet. Hon visste inte vad klockan var eller hur länge hon hade stått där.

Hon tog fram mobiltelefonen och händerna skakade när hon knappade in numret till sin kontaktman på William Holding Ltd.

Från radion i vaktkuren hörde hon överraskande tydligt hur Hearts hade kvitterat Celtics ledning till 1-1 innan hon svimmade.

Edinburgh
December 2007
Två dagar senare

Fint att du kunde komma så snabbt. Jennifer Wright satt lutad över det lilla soffbordet i pianobaren på Hotel Sheraton. Den eleganta vithårige pianisten som spelat gamla amerikanska örhängen av Gershwin typ hade ersatts av en yngre man som gått över till Elton John. Klockan närmade sig det som en gång i tiden hade varit *Happy hour* och en annan publik, de som ännu inte accepterat alkohollagen från 2005 som förbjöd detta och erbjudanden som "två-för-en", var på ingång. Snett över gatan hade hon fri uppsikt över en anonym garageinfart. Men hon rös när hon tänkte på vad som fanns där innanför porten. Chocken över att hitta ett lik i Fat 1692 var större än hon ville erkänna. Det hade gått två dagar, men skräcken från det ögonblick då hon mötte den tomma blicken i en okänd död mans ansikte skulle hon tvingas bära med sig länge. Sannolikt resten av livet.

Like a candle in the wind, sjöng mannen vid pianot och log när Jennifer blängde på honom.

Att berätta hur hon kände sig för Angie var uteslutet. Att nämna att hon både hade spytt och svimmat skulle vara snudd på en dödssynd.

Angie, Angeline Connors, eller före detta Angeline Wright, läppjade på ett glas whisky. Angie och Jen var systrar, men inte ett dugg lika. Den likhet som funnits mellan dem i förskoleåldern hade båda arbetat hårt för att suddas ut. De hade lyckats väl.

Jennifer var rödhårig med ganska lockigt, långt hår, otålig men alls

ingen yrhätta, snarare extremt handlingskraftig. Klädd enligt affärsvärldens oskrivna kod. Läppstift och nagellack som matchade hårfärgen, byxdress i en diskret färg, sällan kjol, men alltid pumps och dokumentportfölj. Hon möttes av respekt i sina kretsar.

Angeline Connors var hennes raka motsats. Lite kortare trots att hon var två år äldre. Kortklippt kolsvart hår, piercad med en liten pärla vid det ena ögonbrynet och ett stort ärr vid andra ögat som vittnade om tidigare erfarenheter och som gav en viss personlighet åt det solbrända ansiktet, svarta slimmade jeans och en åtsmitande skinnjacka som framhävde en välbyggd överkropp med förvånansvärt breda axlar, kraftiga överarmar och en byst som hon inte bad om ursäkt för. Hon möttes liksom systemen av respekt, men av helt andra skäl. Hela hon utstrålade en självsäkerhet och en styrka som fick de flesta mäns blickar att vika först. Systrarna var båda attraktiva men skulle aldrig behöva konkurrera om samma karlar.

Om Jennifer hade ett otåligt drag i sin person, saker skulle hända, var Angeline närmast loj. Nu satt hon lugnt tillbakalutad och studerade sin syster och snurrade sakta whiskyglaset. När hon förstätt att hon skulle slippa notan hade hon beställt efter priset och fått in en artonårig Highland Park Private Cask från Orkneyöarna.

– Pengar? undrade hon.

– Hur mycket som helst, svarade Jen, och noterade den slarviga londondialekt som systemen lagt sig till med.

– Bra.

Angie log.

– Polisen då?

– Inte i nuläget. Bolaget har valt locket på. Och det är bara du och jag och de som i dagsläget vet att det ligger en död karl i tunnan därinne.

– Bra. Polisen är en skock fårskallar.

Angie log brett igen.

– Bolaget. Berätta mer om bolaget som du kallar det.

– Du. Jag ska vara ärlig och säga att jag inte vet särskilt mycket om dem och det känns lugnast så. Det finns ett ömsesidigt förtroende och det räcker för mig. Jag har inget behov av att veta mer.

– Okej, svarade Angie, och tänkte att det är ju en smal sak att ta reda på vem fan som står bakom William Holding Ltd på Bermuda.

– Jag vet vad du tänker. Gör inte det, sade Jennifer, och såg på sin syster.

– Jag har bara en lillasyster och behöver heller ingen storasyster. Jag kan ta hand om mig själv.

Jennifer visste mycket väl att Angeline kunde ta vara på sig. Det hade hon visat sedan hon var sjutton år gammal och rymde hemifrån. Först tre år senare kom hon hem. Föräldrarna hade varit oroliga utom sans och vett och lagt all omsorg på Jennifer, och sannolikt då byggt den mur som sedan dess hade funnits mellan de båda kvinnorna.

Men Angeline kom hem igen. Hon hade tagit sig till Indien, men hon hade alltid varit kortfattad om sin tid där. Jennifer visste att systemen tillbringat ett halvår i Afghanistan där hon adopterats av ett banditgäng, även om Angies beskrivning av ”familjen” var en annan, levit i grottor i bergen i Mazar-e Sharif, lärt sig träffa rörliga mål med maskingevär och handskas med minor. Angie lämnade tonåren i Asien och kom hem som en tjugooårig kvinna med en präktig fysik, uppseendeväckande inblick i närstridsteknik och språkkunskaper som skrämde både föräldrarna och omgivningen i hembyn Haltwhistle i Northumberland, bara ett stenkast söder om Hadrianus mur.

Mary och John Wright i Haltwhistle hade varit stolta över sina döttrar tills Angelines tonårsuppror drabbade dem med full kraft. Hon bara försvann en dag när hon var femton år. När de slutligen hittade henne i Glasgow var hon gift med en dubbelt så gammal irländare, Patrick O’Connor, som till föräldrarnas fasa visade sig vara soldat i den hemliga irländska republikanska armén, IRA.

Det tog John Wright lång tid att övertala Angie om det olämpliga såväl i valet av make som att lämna skola och familj vid så ung ålder. Irländaren förstod bättre och reste utan vidare hem till Derry för att fortsätta kampen. Angie blev förbannad och ändrade sitt namn till Connors.

Några år till stod hon ut i Northumberland innan hon höll på att kvävas och gav sig iväg på resan till Indien och Afghanistan som skulle förändra hennes liv.

John och Mary insåg att slaget var förlorat och lade i stället kraft och besparingar på lillasystemen Jennifer.

Strax efter hemkomsten från Asien tog Angie värvning i Royal Navy och försvann igen, ut i världen på en av Hennes Majestäts väl-

bestyckade jagare. Vid ett flottbesök i Tel Aviv hade Angie värvats av den militära underrättelsetjänsten, MI6, och lämnat jagaren med fartygschefens goda minne och stannat en tid i Israel. Trodde i alla fall Jennifer.

Hon visste inte mycket om vad Angie hade sysslat med fram tills för något år sedan då hon slutat inom underrättelsetjänsten, eller hur det hade gått till, och i stället etablerat sig som privatdeckare i London.

Jen frågade inte. Angie berättade inte.

Nu hade hon tagit kontakt med sin syster. Efter upptäckten i Fat 1692 hade hon diskuterat olika möjligheter med företrädarna för bolaget, och då hade hon kommit upp med idén att låta systemen reda ut vad som hade hänt. Bolaget hade accepterat efter Jennifers försäkran att Angie var det bästa man kunde hitta i branschen. Dessutom var hon del av familjen. Hon skulle hålla tyst. Det var det Jennifer var minst orolig över.

– I princip blir mitt jobb att åka till Pitlochry och vrida om tasken på MacMillan så han berättar vem han kokat soppa på i den där tunnan, och om whiskyn är förstörd eller blir osäljbar på något annat sätt så ska jag ha 25 miljoner pund med mig därifrån. Är det allt?

Jennifer Wright vred på sig i stolen.

– I princip ja, men jag skulle inte uttrycka det så.

– Det är jag jävligt medveten om, syrran, sade Angie och log retsamt mot sin syster.

– Skål för världens bästa syster, sade Angie sedan och höjde glaset mot Jennifers tekopp.

– Jag har hyrt en bil till dig i mitt namn. Jag vill ha ett snabbt resultat, sade Jennifer. Hon hade redan hunnit tröttna på Angie.

– Jag får väl i alla fall dricka upp, miss Wright?

– Du har ett rum här i natt. Betalt och klart. Men i morgon eftermiddag vill jag att du är i Pitlochry.

Hon fortsatte:

– Redan i morgon kommer jag att låta analysera whiskyn och det kan ha en viss betydelse för storleken på skadeståndet du kan krama ur MacMillan.

Precis när hon skulle resa sig och förklara mötet avslutat kastade hon en blick genom fönstret. Strax utanför hotellet stod en vinröd